

EGMONT
Fonden

CAMP REPORT 2013

LÆR
FOR
LIVET

INDHOLD

1.	INTRODUKTION	4
2.	RESUMÉ	5
3.	MÅL OG FOKUS FOR LEARNING CAMP 2013	6
4.	RAMMERNE FOR LEARNING CAMP	8
4.1	LÆRINGSMILJØER	8
4.2	UNDERVISERE OG STAFF PÅ LEARNING CAMP	9
5.	CAMPENS FORLØB	11
5.1	PROGRAM	12
5.2	INDIVIDUALISERET UNDERVISNING	14
6.	MÅL	16
6.1	FAGLIGE MÅL	16
6.2	SOCIALE MÅL	18
7.	TESTS	19
8.	RESULTATER	20
8.1	LÆSNING	21
8.2	MATEMATIK	24
8.3	STAVNING	26
9.	BØRNENES CAMP-EVALUERING	28
10.	KONKLUSION	30
BILAG	BILAG 1	32
	BILAG 2	35
	BILAG 3	38

1. INTRODUKTION

Denne rapport vedrører Lær for Livets første Learning Camp, som fandt sted i sommeren 2013. Deltagerne var Lær for Livets første årgang af anbragte børn, og det var børnenes første camp ud af i alt tre.

Formålet med rapporten er at formidle campens resultater og learnings, samt at redegøre for campens formål, fokus og praktiske afvikling. Rapporten er skrevet til voksne, men indeholder en række citater om campen fra de deltagende børn for at inddrage børnenes perspektiv og oplevelse.

I bilagsmaterialet findes baggrundsviden om Lær for Livet og om anbragte børns læring samt de deltagende børns camp-evalueringer, som har betydning for udviklingen af fremtidige Learning Camps.

Rapporten er således Lær for Livets skriftlige dokumentation for programmets første Learning Camp og leverer en overordnet beskrivelse af praktiske og faglige forhold. Dermed kan Lær for Livets samarbejdspartnere og interessenter få et godt indblik i, hvad børnene helt konkret gennemgår på Learning Camp samt, hvordan de oplever det.

Rapporten kan læses kronologisk eller bruges som opslagsværk. Lær for Livet opfordrer i øvrigt interesserede til at se film fra Learning Camp, hvor børnene fortæller om deres oplevelser. Filmene ligger på www.laerforlivet.dk.

God fornøjelse!

2. RESUMÉ

Campen fandt sted over 14 dage i den lille havneby Snaptun ved Horsens i Jylland, og det faglige og praktiske forløb blev gennemført af konsulentvirksomheden True North, som har omfattende erfaring med undervisning af børn og unge på camps. Børnene blev visiteret til campen af deres respektive kommunale sagsbehandlere i anbringelseskommunen.

19 anbragte børn mellem 10 og 13 år deltog på campen. Alle gennemførte på nær en dreng, som udgik pga. sygdom.

Målet med Learning Camp var at udfylde børnenes faglige huller i læsning, matematik og dansk gennem undervisning målrettet den enkeltes behov og personlige læringsstil. Learning Camp skulle desuden bidrage til, at børnene fik succesoplevelser, som kunne skabe afsæt for drømme og lyst til læring.

Campen var centreret om et målrettet uddannelsesprogram med fokus på det enkelte barn. Programmet kombinerede differentieret undervisning og fokus på styrkebaseret læring med børnenes personlige og sociale kompetencer.

Således blev børnene undervist efter deres individuelle styrker og primære læringskanaler ca. 8 timer om dagen i hhv. læsning, matematik, stavning og personlige og sociale kompetencer [PS].

Børnene blev testet ved ankomsten til Learning Camp i hhv. læsning, matematik og stavning. Disse tests danner sammen med tilsvarende efter-tests grundlag for de faktuelle resultater af Learning Camp 2013.

Fagligt lå børnene som gruppe under landsgennemsnittet i læsning, matematik og stavning, da de ankom til Learning Camp. Efter 14 dages ophold og undervisning lå børnene som gruppe over landsgennemsnittet i alle tre fag.

Disse store faglige fremskridt for gruppen og for det enkelte barn er efter Lær for Livets opfattelse betinget af kombinationen af: 1) målrettet, individualiseret undervisning med udgangspunkt i barnets interesser og styrkesider og 2) bearbejdelsen af barnets grundlæggende tilgang til læring og erkendelse af egne evner samt ansvar.

Børnenes egne tilbagemeldinger vidner blandt andet om styrket selvindsigt, styrket evne til selv at overkomme forhindringer samt styrkede relationskompetencer. Det fremgår endvidere af børnenes evalueringer, at de generelt var meget begejstrede for den praktiske afvikling af campen.

3. MÅL OG FOKUS FOR LEARNING CAMP 2013

Da jeg kom på Learning Camp kunne jeg ikke lide at læse. Jeg tænkte hele tiden: Hvad skal jeg bruge det til?....Nu tror jeg mere på, at jeg kan, og jeg er ikke så bekymret for det mere

- Tobias, Learning Kid 2013

Learning Camp 2013 havde fokus på at skabe en optimal læringsituation for børnene, hvor omdrejningspunktet var integrationen af to spor; nemlig et akademisk spor med dansk, læsning og matematik, som vurderes grundlæggende for børnenes videre faglige udvikling og et selvudviklingsspor inden for personlige og sociale kompetencer.

Det overordnede formål med Learning Camp var at lukke børnenes faglige huller gennem undervisning målrettet den enkeltes behov og personlige læringsstil. Learning Camp skulle ligeledes bidrage til, at børnene fik succesoplevelser, som kunne skabe afsæt for drømme og lyst til læring.

Mere specifikt blev der arbejdet efter nedenstående fire delmål:

1. Barnet skulle have et fagligt løft i læsning, dansk og matematik
2. Barnet skulle have styrket sit "mindset" gennem styrkelse af sine personlige og sociale kompetencer
3. Barnet skulle have strategier til at styrke sin egen læring, som kan anvendes i nye og ukendte læringsituationer
4. Barnet skulle have lukket nogle af sine faglige "huller" i dansk, matematik og læsning

Der blev arbejdet inden for følgende grundlæggende kompetenceområder:

Kompetenceområder dansk

- Det skrevne sprog - læse
- Det skrevne sprog - skrive
- Sprog, litteratur og kommunikation

Kompetenceområder matematik

- Matematiske kompetencer
- Matematiske emner (talbehandling, algebra, geometri)
- Matematik i anvendelse

Kompetenceområder personlig og social udvikling

- Håb og optimisme - evne til at tro på sig selv og fremtiden
- Modstandsdygtighed og handlingstillid - evne til at modstå forhindringer og have tillid til egne handlinger
- Kommunikation og empati - evne til at formidle klart og engageret og forstå andre
- Selvbeskyttende færdigheder - evne til at passe på sig selv uden at skade andre
- Problemløsende færdigheder - evne til at overskue og løse problemer og konflikter

4. RAMMERNE FOR LEARNING CAMP

True North ledede i samarbejde med Lær for Livet den praktiske og faglige koordinering af Learning Camp 2013. True North havde ansvaret for strukturering af forløbet samt for rekruttering af personale.

Overordnet blev der arbejdet efter principper om rolige rutiner, regelmæssig struktur, høj grad af forudsigelighed samt pålidelige voksne rollemodeller. Dette betød i praksis en fast ydre struktur med et element af selvforvaltning og valgmuligheder for børnene inden for de givne rammer.

Campen fandt sted på Snaptun Efterskole i Jylland i naturskønne omgivelser tæt ved havnen. Børnene havde adgang til et stort udendørs græsareal med træer, buske og blomster samt blandt andet fodboldmål, gynger og legeplads. Børnene sov sammen to og to på egne værelser med toilet og bad. Pigerne i stueetagen. Drengene på første sal. Der var faste senge- og spisetider.

Alle børn deltog i samtlige måltider tre gange om dagen. Derudover fik de som mellemmåltid frugt og grovboller hver eftermiddag. Børnene havde kun adgang til mobiltelefoner 30 minutter om dagen. Slik og sodavand var ikke tilladt uden særskilt forudgående aftale. Rygning og alkohol var ikke tilladt for hverken børn eller voksne.

4.1 LÆRINGSMILJØER

Campens læsevejleder var fagligt ansvarlig for Learning Camp 2013 og stod endvidere for indretningen af læringsmiljøerne.

Traditionelle klasseværelser med borde og stole var erstattet af et pædagogisk begrundet læringsmiljø, der:

- Hjælp eleverne med at koncentrere sig, være afstressede og indlæringsparate
- Var tryghedsskabende, rigt på stimuli og let at navigere i
- Var fagligt seriøst, velorganiseret og tog eleverne alvorligt
- Støttede underviserens autoritet
- Gav mulighed for fordybelse, høj faglighed, fleksibilitet, differentiering og inklusion
- Fungerede som en professionel arbejdsplads med respekt for underviserens kompetencer

Af elementer i det pædagogisk begrundede læringsmiljø kan eksempelvis nævnes, at børnene benyttede Fatboys og sofaer i læseundervisningen, at undervisningen foregik på frie arealer, hvor kroppen var i bevægelse, og at musik og inspirerende plakater med relation til undervisningen blev inddraget i undervisningen til at stimulere børnenes lyst til læring. I hvert undervisningsmodul var indbygget genkendelige elementer [fx startmusikken] for at skabe forudsigelighed og tryghed for børnene.

4.2 UNDERVISERE OG STAFF PÅ LEARNING CAMP

Teamet var sammensat af dygtige folkeskolefaglærere med omfattende erfaring med undervisning af børn, samt øvrige fagpersoner med erfaring i styrkebaseret læring, motivation, positiv psykologi etc. Lær for Livets sekretariat deltog på campen, men havde ingen undervisningsrelaterede funktioner.

Herunder en kort introduktion af det praktiske og faglige team på Learning Camp 2013.

Campleder

Professionsbachelor i psykomotorik, certificeret coach og projektleder. Campleder var overordnet ansvarlig for campens praktiske afvikling og fungerede som ressourceperson for børn, der havde behov for en voksen støtte.

Fagfaglig ansvarlig

Folkeskolefaglærer og læsevejleder. Desuden direktør for konsulentvirksomheden "Innovative Læringsmiljøer" og ekspert inden for læringsstile og teorien om mange intelligenser. Underviser desuden til dagligt på Hillerød Ungdomscenter med særligt fokus på læsning.

Councillor

Antropolog, terapeut og certificeret coach. Councillors primære funktion på campen var at yde støtte og vejledning til børn, som havde brug for en kompetent voksen til at håndtere indre konflikter.

Facilitator

Folkeskolefaglærer og certificeret coach. Fuldtidsansat som udvikler og underviser i True North. Facilitator var ansvarlig for undervisningen i personlige og sociale kompetencer.

Faglærer læsning

Folkeskolefaglærer i dansk og specialundervisning og til daglig ansat på Hillerød Ungdomscenter, hvor læreren forestår specialundervisningslæseprogrammet for 10. klasse. På Learning Camp underviste læreren børnene i læsning.

Faglærer stavning

Folkeskolefaglærer i dansk og musik og til daglig ansat på Herlev Byskole med fokus på inklusion og undervisning i dansk og musik på mellemtrinnet. Faglæreren har gennem de sidste 8 år været tilknyttet True North som teamleder. På Learning Camp underviste faglæreren i dansk.

Faglærer matematik

Folkeskolefaglærer i matematik og geografi og til daglig ansat på Århus Privatskole. Har gennem de sidste to år været tilknyttet True North som teamleder og er uddannet facilitator. På Learning Camp underviste faglæreren i matematik.

Teamledere

De 19 børn på Learning Camp var inddelt i tre teams. Hvert team havde en voksen teamleder, der også fungerede som undervisningsassistent. På Learning Camp 2013 deltog endvidere en all round-teamleder, som bidrog, hvor der var behov. Disse voksne, som alle var erfarne team-ledere, blev rekrutteret og trænet af True North.

5. CAMPENS FORLØB

Learning Camp 2013 bestod af et 14 dages internatophold i Snaptun, som ligger i Jylland lidt uden for Horsens.

Ankomst

Børnene ankom til fælles velkomst på Learning Camp lørdag d. 22. juni 2013 sammen med en eller flere voksne fra deres plejefamilie eller anbringelsessted, som efter en let frokost forlod campen igen. Børnene blev anvist deres værelser, hvor der ventede dem en gave fra Egmont Fonden med blandt andet Anders And-blade, fodboldmagasiner og hesteblade.

Herefter startede campens egentlige undervisningsprogram, som på introduktionsdagen samt dagen efter havde særligt fokus på undervisning i personlige og sociale kompetencer. Dette for at ryste børnene sammen, hjælpe dem til at falde til og finde tryghed på campen inden testafviklingen.

Målrettet undervisning

Testafviklingen fandt sted i et koncentreret forløb på campens tredje dag. Herefter blev børnene undervist ca. 8 timer om dagen i læsning, matematik og dansk. Med udgangspunkt i resultaterne fra børnenes indledende tests blev undervisningen målrettet og individualiseret, idet hvert enkelt barns styrker, svagheder og primære læringskanaler derved blev identificeret. Alle børn koncentrerede herefter deres indsats omkring deres faglige svagheder. Flere børn oplevede, at deres fagligt svageste sider dermed blev deres stærkeste.

Translokation

Den sidste dag på Learning Camp blev fejret med en højtidlighed, hvor der blev holdt taler, og børnene fik overrakt deres personlige Learning Kid-diplomer. Diplomerne angav hvert enkelt barns læringstilvækst i alle tre fag samt antal læste sider på campen. Biologiske forældre, plejeforældre og voksne fra anbringelsesstedet var inviteret til at overvære og deltage i seancen.

Børnene underholdt med deres indøvede Learning Camp sang og modtog Lær for Livet T-shirts, caps og skoletasker fyldt med bøger målrettet det enkelte barns niveau samt en CD med den indspillede Learning Camp sang. Afslutningsvist var der saftvand og frugt på terrassen, hvor de fremmødte voksne havde mulighed for at tale med camp teamet om barnets ophold.

Før hadede jeg matematik, fordi jeg var så dårlig til det. Nu er det bare mit yndlingsfag

- Nicklas, Learning Kid 2013

5.1 PROGRAM

Dagsprogrammet på Learning Camp så typisk ud som følger:

7:00	Morgenfrisk start – fx løbetur
8:00	Morgenmad
9:00	Aktivitetsbånd - undervisning *
12:00	Frokost (herunder 30 minutter mobil-tid)
13:00	Aktivitetsbånd 2 – undervisning*
16:00	Interessegrupper **
18.00	Middag
19:00	Fordybelse ***
20:00	Godnat til dagen – Lær for Livets Børneråd ****
20:30	Sengetid
21:00	Lyset slukkes

Figur 1 Et typisk dagsprogram på Learning Camp

- * **Aktivitetsbånd:** Læsning, dansk, matematik, personlige og sociale kompetencer ca. seks timer om dagen. Aktivitetsbåndene havde obligatorisk fagligt indhold.
- ** **Interessegrupper:** Faglig fordybelse, kreative og/eller fysiske aktiviteter ledet af de voksne ca. to timer om dagen. Grupperne kunne under titler som Kok Amok, Amagerhylden, Breakdance og Filmstudiet engagere børnene i fag-ufafhængige kreative aktiviteter. Børnene meldte sig selv til de forskellige interessegrupper, som varierede fra dag til dag. Deltagelse var obligatorisk. Det pædagogiske sigte med interessegrupper var at opbygge relationskompetencer og styrke evnen til at fastholde fokus. Det sidste nås erfaringsmæssigt bedst gennem dyrkelse af interessefelter. Nedenfor et eksempel fra campen på succesrig fastholdelse af fokus.
- *** **Fordybelse:** Personlige og sociale kompetencer, teambuilding, spil mv. ca. en time om dagen. Centrale elementer var ro, fokus, refleksion, fællesskab, læsning, hygge og afslapning i trygge rammer. Obligatorisk deltagelse med valgfri aktiviteter.

Eksempel 1: Jeg vil ikke læse

Det fremgår tydeligt på campens første dage, at TB har modstand mod at læse. Han gider ikke. Det er kedeligt. Det viser sig, at TB er interesseret i at lave mad. Derfor får han til opgave at finde madopskrifter i samarbejde med campens kok. TB pløjer sig gennem den ene opskrift efter den anden og mister ikke på noget tidspunkt fokus. For det interesserer ham at finde en god opskrift til kokken. Øvelsen åbner op for hans generelle lyst til at læse.

Udover det skemalagte program var fysisk udfoldelse en daglig aktivitet for at styrke den enkeltes selvtillid, sammenholdet i gruppen og balancere deltagerens energi til optimal læring. Den fysiske udfoldelse lå på flere tidspunkter i løbet af dagen og indgik i høj grad i selve de faglige lektioner for at sikre variation i programmet og styrke motivationen gennem hele det intense undervisningsforløb.

**** Lær for Livets Børneråd:

Børnene deltog hver aften i Lær for Livets Børneråd, hvor tre elementer var faste bestanddele:

- 1) Guldet [hvad var godt i dag?]
- 2) Udviklingsmulighederne [hvordan kan vi gøre i morgen bedre?]
- 3) Anerkendelse [hvem vil jeg gerne anerkende i dag?]

Her blev børnene inviteret til at yde et holdningsbidrag, de blev taget seriøst, og de blev opmærksomme på, hvor vigtig deres egen adfærd var for fællesskabet og den generelle trivsel. Børnerådet var et anerkendende, respektfuldt forum, hvor både børn og voksne kunne ytre sig om emner, der havde betydning for campen som helhed. Børnerådet udviklede sig til et ritual, som børnene deltog i med iver og stor begejstring.

Eksempel 2: Lær for Livets Børneråd

Børn og voksne sidder i en stor rundkreds. Børnene markerer, når de ønsker at bidrage. SK vil gerne anerkende et af de andre børn. Han siger: "Jeg vil gerne anerkende dig, NR, fordi du var god til at hjælpe MG i dag. Jeg så, du hjalp ham, og at han blev glad igen". Derefter knipser alle børn og voksne anerkendende til både SK, som gav anerkendelsen og til NR, som modtog anerkendelsen.

5.2 INDIVIDUALISERET UNDERVISNING

Et af campens centrale elementer var individualiseret undervisning. Med henblik på at tilrettelægge undervisningen i forhold til børnenes behov besvarede børnene derfor ved campens start en læsestilsundersøgelse, som ved hjælp af en række specifikke spørgsmål afdækkede børnenes optimale læringskanaler. Derudover tog børnene faglige tests i både læsning, matematik og dansk. De faglige tests afslørede elevernes fagligt svage områder.

Dermed stod det klart, hvordan det enkelte barn skulle undervises og på hvilke områder, barnet havde behov for støtte.

Læringsstile og styrkeprofiler

Alle børn besvarede ved campstart en læsestilsundersøgelse fra NRSI - National Reading Styles Institute. Læsestilsundersøgelsen var et afdækningsværktøj, som viste elevens foretrukne måde at lære på.

På baggrund af denne test blev der for hvert barn udviklet en personlig styrkeprofil. Her fremgik det, om barnets stærkeste læringskanal var visuel, auditiv, taktil eller kinæstetisk; om eleven lærte bedst alene, i par, i en gruppe eller med en autoritet; hvilke fysiske omstændigheder, der var mest befordrende i forhold til tidspunkt, miljø og indretning¹.

Formålet med styrkeprofilerne var dels at opnå et kvalificeret grundlag at tilrettelægge undervisningen på, dels at give børnene nogle basale strategier, som de kunne tage med sig og genskabe selv uafhængigt af kontekst, dvs. efter endt Learning Camp.

Lær for Livet har efter Learning Camps afslutning formidlet hvert barns individuelle styrkeprofil til såvel lærere, plejeforældre og mentorer som til kommunale kontaktpersoner.

Det fremgik af styrkeprofilerne, at de fleste børns primære indlæringskanaler var hhv. kinæstetisk og analytisk, hvorfor undervisningen primært blev tilrettelagt herefter. Der blev således spillet matematik-rundbold, spillet stavebordtennis, der blev øvet ord ved at hoppe på et stort tastatur-tæppe på gulvet osv. Derudover blev undervisningen gjort forudsigelig gennem ritualer og gentagelser, så børnene fandt tryghed i at kende rutinerne.

Herunder et eksempel på en målrettet kinæstetisk fagøvelse i matematik.

Eksempel 3: Shoot out i matematik

Musikken sætter scenen. Vi er i det vilde vesten. Børnene går rundt mellem hinanden på et afgrænset område på gulvet, for de er i cowboy duel, hvor det gælder om at trække først. Hænderne er skydere, hvor antal viste fingre på hver hånd viser hvilke tal, der skal enten ganges, plusses eller trækkes fra hinanden. Den, der først siger det rigtige resultat, vinder og får lov at skyde den anden, som falder om på gulvet, mens vinderen fortsætter i ny duel. Til sidst har den hurtigste matematikcowboy skudt alle sine udfordrere og står tilbage som vinder på gulvet.

Faglige huller – den enkeltes fagfokus

De indledende faglige tests identificerede børnenes stærke og svage faglige områder. Børnene blev udstyret med en liste over de elementer i undervisningen, de særligt havde behov for at træne. Undervisningen blev herefter målrettet den enkelte for at imødegå den enkelte elevs særlige behov på særlige indsatsområder.

Læsebarometeret

Et andet aspekt af individualiseret undervisning var det personlige læsebarometer, hvoraf det fremgik, dels hvor mange sider, barnet havde læst, dels barnets styrkeprofil i skemaform. Barometeret hang i læseloungen, som alle børn havde fri adgang til.

Hver dag opdaterede børnene deres barometre, hvor alle læste sider talte med uanset, om det var en side i en jumbobog eller en side i en ungdomsroman. Den samlede mængde sider blev opgjort hver aften til Lær For Livets Børneråd i forbindelse med en gættekonkurrence om antal sider.

På Learning Camps sidste dag fremgik det, at børnene tilsammen havde læst godt 20.000 sider eller godt 1.000 sider pr. barn.

Materialer

I undervisningen på Learning Camp indgik ingen lærebøger i traditionel forstand. Undervisningsmaterialet bestod af selvfremlagte materialer på baggrund af læsestilsundersøgelser og testresultater samt materialer fra ordinære kilder såsom skolemat.dk og matematikfessor.dk. På den måde kunne undervisningen individualiseres optimalt.

I læseundervisningen indgik desuden materiale fra Lindhardt og Ringhof, Carlsen, Alinea og Gyldendal. Også elektroniske lærebøger samt tegneserier og blade indgik i undervisningen, hvor sidstnævnte blev brugt blandt andet som velkomst- og præmiegaver.

Børnene fik mulighed for selv at vælge de bøger og emner, som de havde interesse for. Dette for at anspore og sikre børnenes motivation og lyst til læring.

¹ Læs mere om personlige læsestile her <http://www.nrsi.com/>

6. MÅL

Det overordnede formål med Learning Camp var at udfylde faglige huller gennem undervisning målrettet den enkeltes behov og personlige læringsstil. Learning Camp skulle ligeledes bidrage til, at børnene fik succesoplevelser, som kunne skabe afsæt for drømme og lyst til læring.

6.1 FAGLIGE MÅL

Læsning

Læseundervisningen på Learning Camp tog udgangspunkt i eleven. Ud fra elevens styrkeprofil anvendte læreren de strategier, der hjalp barnet med at læse "let og med fornøjelse".

De faglige mål for læsning var dermed som følger:

1. Barnet skulle få lyst til og interesse for at læse
2. Barnet skulle kende sig selv som en mere kompetent læser
3. Barnet skulle anerkende og bruge læsning som redskab til personlig og faglig udvikling

I disse punkter lå en forventning om, at barnet skulle udvikle sig i faget, og at barnet ville tilegne sig metoder, som han eller hun ville kunne anvende efterfølgende i den almindelige læseundervisning i folkeskolen/den interne skole.

Eksempel: 4 Boganmeldelse

Børnene sidder i en cirkel og anmelder på skift de bøger, de har læst. NR har læst en bog om Justin Bieber. Hun fortæller de andre, at bogen er genren fakta, og at hun giver den fire stjerner. Derefter genfortæller hun i korte træk, det hun har læst. Sådan øvede børnene sig i 1) at forholde sig til det læste 2) at genfortælle det læste. Børnene på Learning Camp læste hver dag. Som incitament til læsningen fik børnene lov at beholde alle de bøger, de læste til ende.

Matematik

Matematikundervisningen på Learning Camp omhandlede geometri samt de fire regningsarter med hovedfokus på addition og subtraktion. De digitale læremidler skolemat.dk og matematikfessor.dk blev taget i brug på iPads.

De faglige mål for matematik var som følger:

1. Barnet skulle udvikle lyst til og interesse for matematikken
2. Barnet skulle lære sine matematiske styrker at kende
3. Barnet skulle anerkende og bruge matematik som værktøj til personlig og faglig udvikling

Alle matematiklektioner havde samme struktur, så børnene kunne finde ro og tryghed i genkendelsen.

Eksempel på undervisning i matematik.

Eksempel 5: Tabelmåtten

Tablemåtten er et stort gulvtæppe, der i kvadrater viser tabeller fra 1-10 på kryds og tværs. Børnene aktiveres i undervisningen ved blandt andet at hoppe fra kvadrat til kvadrat, som svar på lærerens spørgsmål. Tablemåtten har adskillige anvendelsesmuligheder og er meget velegnet til børn med kinæstetiske og taktile behov i læringsituationen.

Dansk

Danskundervisningen på Learning Camp fokuserede i høj grad på stavning, sætningsopbygning og bøjningsformer.

De faglige mål for dansk var som følger:

1. Eleven skulle kunne stave til lydrette og hyppige ord i egne tekster
2. Eleven skulle kunne følge generelle lydregler i stavning
3. Eleven skulle kunne stave alle almindelige ord sikkert og bruge korrekte bøjningsformer

Eksempel 6: Stav med fluesmækker i dansk

Eleverne arbejder sammen i hold på tre. I øvelsen indgår en staveliste, to fluesmækker og en række skrevne ord enten på papirlapper eller på tavlen. På skift læser et af børnene ord op fra listen, og det gælder nu for de to andre om at klappe det rigtige ord først.

Den der svarer rigtigt først, får et point. Svarer man forkert, får modstanderen pointet. Eleven med stavelisten er dommer.

6.2 SOCIALE MÅL

Børnene startede hver dag med undervisning og øvelser i personlige/sociale kompetencer. De sociale mål skulle virke fremmende for de faglige mål.

Gennem undervisning i personlige og sociale kompetencer (PS) var det forventningen:

- 1) At børnene ville opleve glæde og trivsel gennem en styrket fællesskabsfølelse og nærvær samt gennem eget bidrag til et tillidsfuldt og gensidigt anerkendende miljø
- 2) At børnene ville opleve lyst til læring ved at give dem muligheden for at fordybe sig, glemme tiden og være til stede i nuet i tryghed
- 3) At børnene gennem større selvindsigt og evne til at sætte mål for sig selv ville anerkende undervisningen som et middel til at nå disse mål

Campens facilitator stod for al undervisning i personlige og sociale kompetencer. Der var fokus på at skabe positive, tillidsfulde, gensidigt anerkendende, humoristiske og optimistiske relationer mellem børn og voksne og børnene imellem.

Børnene blev derudover trænet i fokuserings-, fordybelses- og tillidsøvelser. PS-forløbet bevægede sig fra lette øvelser med lav personlig risiko i campens start til mere intense øvelser med større personlig risiko. Børnene afgjorde selv, hvor personlige de ville være.

Jeg har lært at tage ansvar
og være positiv over for tingene.
Jeg er meget mere selvstændig nu

– Henriette, Learning Kid 2013

Eksempel 7: PS øvelse – Barrier Break

På den ene side af en træplade skriver barnet sit mål fx: Jeg vil gerne ride galop på min hest. På den anden side af pladen skriver barnet sin hindring fx: Jeg er bange. Øvelsen er primært symbolsk, idet børnene skal slå igennem deres hindring ved at fokusere på målet på den anden side. Men den opfattes af børnene også fysisk, fordi de med de bare hænder skal slå igennem træpladen (som er limet sammen), som en voksen holder.

Børnene instrueres i, hvordan slaget skal foretages. Stemningen er intens. Alle er nærværende og med. Jublen er enorm, når barnet flækker træpladen og rækker direkte ud i sit mål.

For nogle er det grænseoverskridende. For andre er det spændende. For endnu andre løsner det op for noget indeni. For alle er det en mental styrkeprøve. Ikke en fysisk.

7. TESTS

Alle børn blev testet i tre discipliner: Matematik, læsning og stavning. Testene i alle tre fag var standardiserede fagtests fra Hogrefe Psykologisk Forlag, som benyttes i bredt omfang over hele landet. Hogrefe Psykologisk Forlag udvikler og udgiver psykologiske og pædagogiske tests samt træningsmaterialer i tæt samarbejde med psykologer og beslægtede faggrupper såsom lærere, logopæder, læger, HR-konsulenter m.fl. Forlaget er førende i Danmark inden for dette område.

Herunder en komplet testoversigt.

Antal børn	Klassetrin	Matematik Før/efter	Læsetest Før/efter	Stavetest Før/efter
2	6. Klasse	MT6/MT6	SL40/SL40	ST6/ST6
6	5. Klasse	MT5/MT5	SL40/SL40	ST5/ST5
7	4. Klasse	MT4/MT4	SL40/SL40	ST4/ST4
4	3. Klasse	MT3/MT3	SL40/SL40	ST3/ST3

Figur 2 Af figuren fremgår det, hvilke tests børnene tog i hhv. læsning, matematik og stavning

Udover disse tests besvarede alle børn en læsestilsundersøgelse fra NRSI - National Reading Styles Institute. Læsestilsundersøgelsen er et afdækningsværktøj, hvor eleven besvarer 68 online spørgsmål om, hvorledes han/hun oplever forskellige situationer i forbindelse med læsning samt om, hvordan han/hun bearbejder information².

² Læs mere om læringsstile her <http://www.blivklog.dk/Redskaber/Læringsstile.aspx>

Læsestilsundersøgelsen genererer derefter en automatiseret rapport for eleven, dels med barnets læseprofil, dels med forslag til læsemetoder, læsestrategier, læsemiljø og særlige tiltag for eleven.

Både forældre og lærere på barnets hjemskole modtager information om barnets resultater af læsestilsundersøgelsen. Derudover informeres også barnets mentor samt kontaktpersonen i den relevante kommune.

8. RESULTATER

Børnene på Learning Camp blev testet i de faglige fag, de blev undervist i. Således blev de ikke testet i personlige og sociale kompetencer. De benyttede fagtests er standardtests som bruges i vid udstrækning over hele landet og som producerer resultater, der kan sammenlignes direkte med landsgennemsnittet.

Børnene blev testet indledningsvis og afslutningsvis dels med henblik på at dokumentere deres faglige niveau og fremskridt og dels for at sammenligne deres faglige niveau med landsgennemsnittet.

Dette afsnit formidler derfor resultaterne sammenholdt med landsgennemsnittet. I de kommende grafer, som viser testresultaterne, vil tre farver være gennemgående.

1. Blå repræsenterer landsgennemsnittet
2. Rød repræsenterer start-testen på Learning Camp
3. Grå repræsenterer slut-testen på Learning Camp

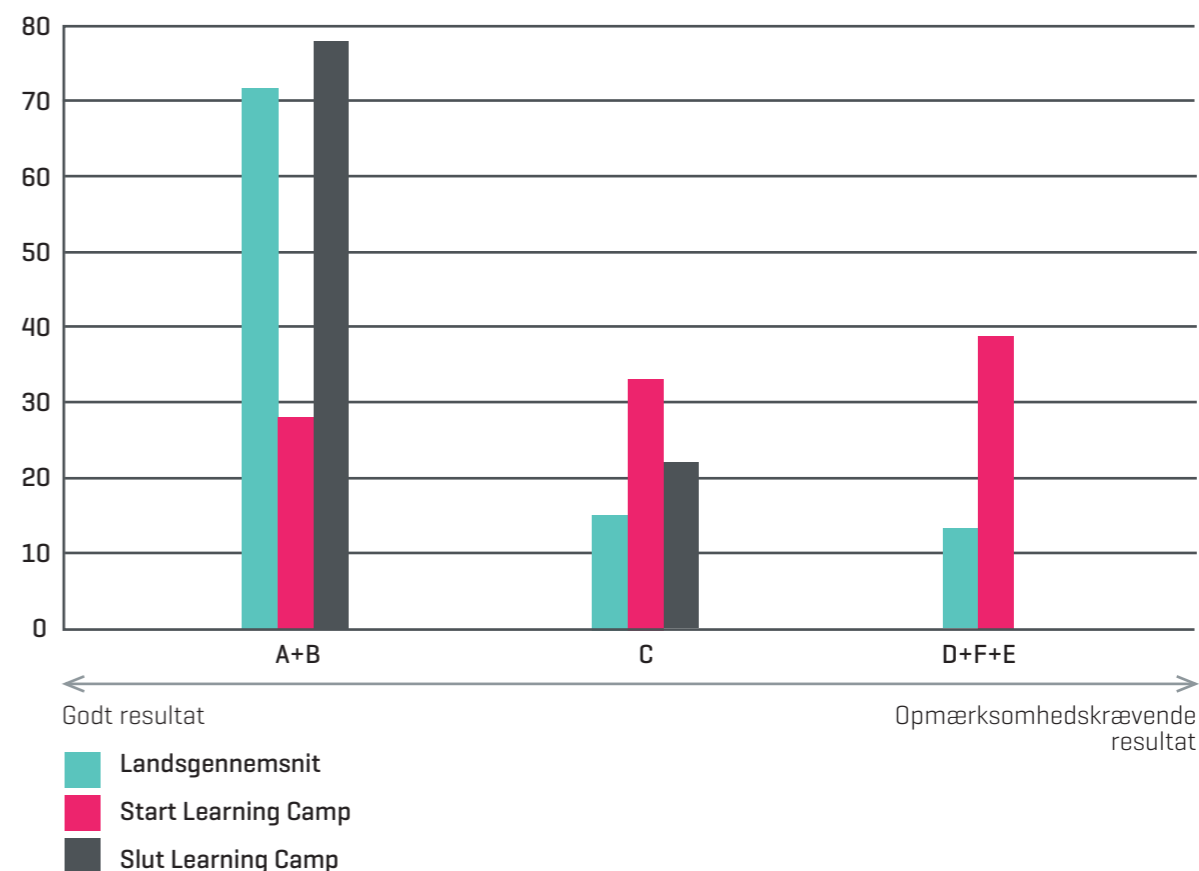

8.1 LÆSNING

Alle børn blev ved campstart d. 23. juni testet i læsning (SL40)³, som er en indholdslæseprøve, der kontrolleres gennem billeder. Testen indeholder 43 spørgsmål og er opbygget omkring et kombineret fokus på hastighed og rigtighed. Samlet testes børnenes evner i forhold til antal rigtige besvarede spørgsmål på tid.

Ved at anvende et farvekodesystem, hvor børnene hvert 5. minut skifter mellem en hhv. rød og blå kuglepen, fremgår børnenes evner til at løse opgaverne korrekt og holde tempoet i løbet af testen, idet læsning måles på både forståelse og læsehastighed.

D. 5. juli gennemførte børnene testen igen (et barn udgik pga. sygdom).

Figur 3 Normtallene er indsamlet af Læsekonsulenternes Landsforening i 2010 ved Bent Christiansen. Anvendes med tilladelse.

Se forklaring af kategorier side 23

Det fremgår af figur 3, at 28 % af børnene ved campens start lå i kategori A-B, hvor landsgennemsnittet placerer 71 % i denne gruppe. 33 % af børnene på Learning Camp lå i kategori C og 39 % af børnene lå i kategori D, E eller F, hvilket peger på, at gruppen af børn på Learning Camp til at starte med bestod af flere svage elever end gennemsnitligt.

³SL40, Hogrefe, Psykologisk Forlag, 1986

Da børnene efter 14 dages differentieret undervisning blev testet i samme test igen, fremgik det, at 78 % af børnene nu befandt sig i den bedste læsekategori A-B. Heraf lå fire af børnene i kategori A. Resultaterne viste endvidere, at ingen børn længere lå i den opmærksomhedskrævende kategori D-F, hvor hele 39 % ellers lå ved campstart.

Alle børnene oplevede en forbedring af deres læsefærdigheder og ligger nu som gruppe over landsgennemsnittet⁴.

⁴Der skal tages forbehold for, at forskellen mellem før- og efter kan være påvirket af en "træningseffekt", idet samme test tages med kun 10 dages interval. Dvs. at man ikke udelukkende kan se forskellen mellem før og efter som et resultat af interventionen. Derudover skal der tages forbehold for test-retest reliabiliteten, idet testen som nævnt er anvendt mhp. at finde "faglige huller". Dette betyder, at den enkelte elev får opmærksomhed på de fejl, som han eller hun havde i første test. Da det er de samme opgaver, eleverne stilles overfor i anden test, kan dette ses som "learning to the test". Ligeledes kan der peges på, at det korte tidsrum mellem første og anden test betyder, at eleverne kan erindre sig den foregående test og alene derved gennemføre med et bedre resultat.

Der kan derudover peges på, at eleverne i første omgang er blevet testet efter et par dage i nye rammer præget af nye relationer og omgivelser. Ved anden test kan det formodes, at eleverne er blevet mere trygge både ved situationen og i forhold til de personer som står for testen. Denne tryghed kan formodes at indvirke på testresultaterne også. Forskellen er således et resultat af intervention og træningseffekt. Dette er gældende for alle campens testresultater.

Forklaring af kategorierne for læsetest

- A** **Godt resultat.** Den langt overvejende del af sætningerne læses ved flydende sætningslæsning. Elevens afkodningsfærdigheder er relevante og sikre. De benyttes fleksibelt. Når eleven kommer i tvivl, anvendes langt overvejende de i sammenhængen forekommende informationskilder. Læsning er sikker og prøveresultatet uproblematisk.
- B** **Godt resultat.** Den overvejende del af sætningerne læses ved flydende sætningslæsning. Der forekommer afbrudt sætningslæsning. Elevens afkodningsfærdigheder er relevante og sikre. De benyttes fleksibelt. Når eleven kommer i tvivl, anvendes overvejende de i sammenhængen forekommende informationskilder. I mindre omfang stavning. Læsning er sikker og prøveresultatet uproblematisk.
- C** **Rimeligt resultat.** Den overvejende del af sætningerne læses ved afbrudt sætningslæsning. Elevens afkodningsfærdigheder er ofte omstændige og mangelfulde, men der er en vis fleksibilitet. Kommer eleven i tvivl, anvendes alle opgavens informationskilder. Læsningen er noget usikker, og prøveresultatet kan være opmærksomhedskrævende.
- D** **Rimeligt resultat.** Den overvejende del af sætningerne læses ved flydende sætningslæsning. Der forekommer afbrudt sætningslæsning. Elevens afkodningsfærdigheder er lidt mangelfulde og upræcise, men der er en vis fleksibilitet. Kommer eleven i tvivl, anvendes overvejende de i sætningssammenhængen forekommende informationskilder. I mindre omfang stavning. Eleven mangler indholdsopmærksomhed og præcision. Læsningen er noget usikker, og prøveresultatet kan være opmærksomhedskrævende.
- E** **Rimeligt resultat.** Den langt overvejende del af sætningerne læses ved afbrudt sætningslæsning. Elevens afkodningsfærdigheder er for det meste omstændelige og mangelfulde. Der mangler fleksibilitet. Kommer eleven i tvivl, anvendes ofte for få informationskilder. Læsningen er usikker, og prøveresultatet opmærksomhedskrævende.
- F** **Opmærksomhedskrævende resultat.** Den langt overvejende del af sætningerne læses ved afbrudt sætningslæsning eller på en mere ustruktureret måde. Elevens afkodningsfærdigheder er omstændelige og mangelfulde. Læsemåden noget diffus. Kommer eleven i tvivl, anvendes overvejende de i sætningssammenhængen forekommende informationskilder samt billediagttagelse. Læsningen er meget usikker og prøveresultatet klart opmærksomhedskrævende eller problematisk.

Figur 4. Jf. Hogrefe Psykologisk Forlag A/S

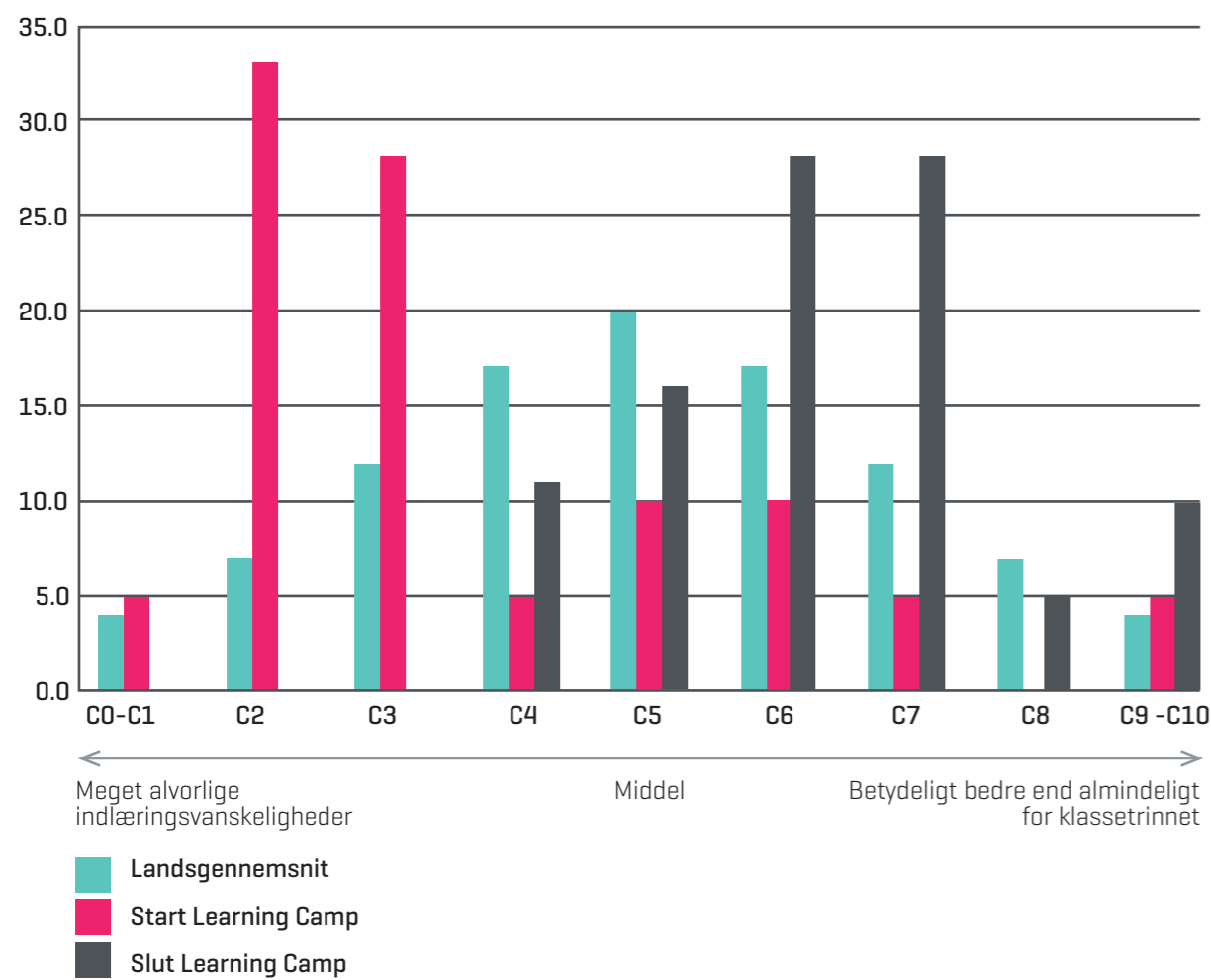
Før Learning Camp havde jeg svært ved dansk, matematik og engelsk.....
Nu har jeg meget mere lyst til at lære.
Jeg synes, det er sjovt nu

– Jonathan, Learning Kid 2013

8.2 MATEMATIK

Alle børn blev ved campstart d. 23. juni testet i Mat3, Mat4, Mat5 og Mat6⁵ svarende til deres klassetrin. Disse tests har fokus på tal og algebra, geometri samt matematik i anvendelse og indeholder mellem 80 og 158 spørgsmål. D. 5. juli gennemførte 18 elever testen igen.

Figur 5

Det fremgår af figuren, at hele 71 % af børnene ligger under middel [C5] ved campens start. Kategorierne C0-C3 kender tegner børn med indlæringsvanskeligheder og børn med usikker indlæring. 66 % af børnene lå i disse kategorier ved campens start. Således har en elev ved campstart meget alvorlige indlæringsvanskeligheder og seks elever har alvorlige indlæringsvanskeligheder. I den anden ende af skalaen er en enkelt elev betydeligt bedre til matematik end almindeligt for klassetrinnet.

Som gruppe lå børnene ved campens start under landsgennemsnittet.

⁵ Mat3-6, Hogrefe, Psykologisk Forlag, 2007 Poul Erik Jensen, Inger-Lise Jørgensen og Rasmus Ulsøe Kær

Da børnene efter 14 dages differentieret undervisning blev testet i samme tests igen, var der sket et positivt ryk. Slutttestene viste, at alle børn forbedrede sig i matematik. 87 % ligger nu på eller over middel og tre børn [15 %] klarer sig betydeligt bedre end almindeligt for klassetrinnet. Ingen elever befinder sig nu i det opmærksomhedskrævende område i kategori C0-C3.

Børnene ligger nu som gruppe over landsgennemsnittet i matematik.

Forklaring af kategorierne

C0	Tyder på meget alvorlige indlæringsvanskeligheder
C1	Tyder på alvorlige indlæringsvanskeligheder
C2	Tyder på alvorlige indlæringsvanskeligheder
C3	Usikkert indlært
C4	Standpunkt er under middel
C5	Standpunkt er middel
C6	Standpunkt er over middel
C7	Standpunkt er bedre end almindeligt for klassetrinnet
C8	Standpunkt er betydeligt bedre end almindeligt for klassetrinnet
C9	Standpunkt er betydeligt bedre end almindeligt for klassetrinnet
C10	Standpunkt er betydeligt bedre end almindeligt for klassetrinnet

Figur 6 Jf. Hogrefe Psykologisk Forlag A/S

Pga. af begrænset tid til administration af prøverne har eleverne kun taget udvalgte dele af opgaverne i testen. For at sikre at elevernes besvarelse kan sammenlignes med landsgennemsnittet, er elevernes C-scorer beregnet ud fra, hvorledes landsgennemsnittet fordelte sig på de samme besvarelser, som eleverne blev præsenteret for. Beregningerne af elevernes testresultater er gennemført af testudvikler, cand.psych., Martin Stolpe Andersen fra Hogrefe Psykologisk Forlag. Se i øvrigt forbehold for fortolkning i note 4.

Før jeg kom på Learning Camp var jeg temmelig dårlig, synes jeg selv. Jeg kunne ikke koncentrere mig godt, jeg gik helt i sort, og jeg kunne ikke høre efter hvad læreren sagde.....

Nu er matematik begyndt at blive meget mere forståeligt for mig, og jeg føler, at jeg er på samme niveau som dem i min klasse derhjemme

- Salma, Learning Kid 2013

8.3 STAVNING

Alle børn blev ved campstart d. 23. juni testet i ST3, ST4, ST5 og ST6⁶ svarende til deres klassetrin. Stavetesten indeholder afhængigt af klassetrin 82-153 spørgsmål. D. 5. juli gennemførte 18 børn testen igen.

Testen afdækker børnenes evner på følgende områder:

- Vokalforveksling
- Konsonantfordobling
- Konsonantforveksling
- Stumme bogstaver
- Særlige bortfald
- Navneords endelser
- Andre r-problemer
- Auditiv lydanalyse [lydrigtige]
- Auditiv lydanalyse [vrøleord]
- Stavelssdeling

Figur 7

Før-testen af børnene på Learning Camp viste, at 56 % af børnene befandt sig under middel i stavning, mens godt 44 % befandt sig i kategorierne C5-C6, som betegner middel og over middel.

Da børnene blev testet i samme tests 14 dage efter, havde fordelingen forskubbet sig, idet andelen af børn under middel var reduceret til godt 23 %. Ingen af disse børn befandt sig i kategorierne C0-C2. Andelen af børn på middelniveau forblev uændret, mens andelen af børn, der stavede betydeligt bedre end almindeligt for klassetrinnet, nu lå på godt 34 %.

Som gruppe ligger børnene nu over landsgennemsnittet i stavning. Se forbehold for fortolkning af testresultater i note 4.

Forklaring på stavekategorier

C0-C2 Kan være tegn på indlæringsvanskeligheder

C3 Usikkert indlært

C4 Standpunktet er under middel

C5 Standpunktet er middel

C6 Standpunktet er over middel

C7-C10 Standpunktet er betydeligt bedre end almindeligt for klassetrinnet

Figur 8. Jf. Hogrefe Psykologisk Forlag A/S

⁶ ST3-ST6, Hogrefe, Psykologisk Forlag, 1990, 2. udg. 2004 Poul Erik Jensen & Inger Jørgensen

9. BØRNEENES CAMP-EVALUERING

Lær for Livet anser børnene selv som vigtige og autentiske referencer, fordi de typisk oplever verden på måder, som kan være svære at forestille sig for en voksen. Derfor blev børnene på Learning Camp inviteret til at evaluere campens faglige undervisning samt campen som helhed. Børnenes evalueringer er betydende for udviklingen af Lær for Livets kommende Learning Camps.

Evalueringen omfattede spørgsmål inden for følgende områder:

- Udvikling
- Valgfrihed og selvkontrol
- Styrker og svagheder
- Motivation
- Tryghed og engagement
- Kreativitet
- Kommunikation
- Sund konkurrence og demokrati
- Læsning, dansk og matematik
- Udbytte
- Campens længde

Samlet set er tilbagemeldingerne meget positive. Tabellen nedenfor repræsenterer et uddrag i pct. af børnenes samlede evaluering af Learning Camp. Se bilag 3 for den fulde evaluering.

Learning Camp i tal

17 UD AF 18 børn mener, at de samlet set har lært meget på Learning Camp [altid og ofte]

16 UD AF 18 børn nød at deltage i undervisningen på Learning Camp [altid og ofte]

18 UD AF 18 børn på Learning Camp fik nye venner [altid og ofte]

17 UD AF 18 børn følte sig trygge på Learning Camp [altid og ofte]

17 UD AF 18 børn mener, de har lært noget om andre mennesker, som de kan bruge positivt fremover [altid og ofte]

17 UD AF 18 børn er blevet bedre til at udnytte deres styrker [altid og ofte]

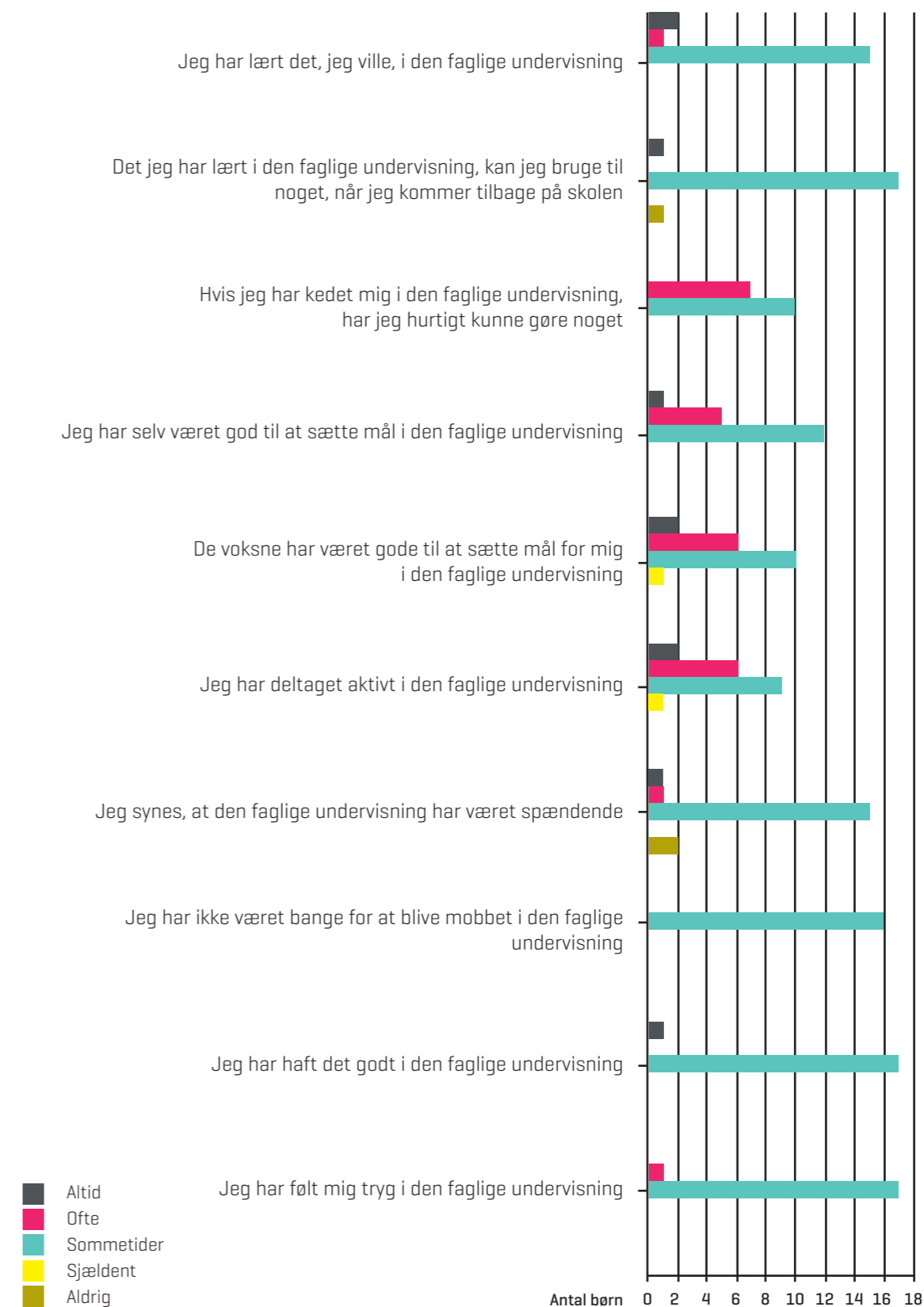
18 UD AF 18 børn oplever, at de har talt godt med de voksne på Learning Camp [altid og ofte]

17 UD AF 18 børn mener, at de er blevet bedre til at lære af deres fejl [altid og ofte]

17 UD AF 18 børn mener, at det de har lært i den faglige undervisning på Learning Camp, kan de bruge, når de kommer tilbage på hjemskolen [altid og ofte]

18 UD AF 18 børn har oplevet, at de har fået større selvtillid [altid og ofte]

Af bilag 3 fremgår det enkelte barns evaluering i grafer som nedenstående.

Figur 9. Børnenes evaluering af den faglige undervisning

10. KONKLUSION

Det overordnede formål med Learning Camp var at udfylde børnenes faglige huller gennem undervisning målrettet den enkeltes behov og personlige læringsstil. Learning Camp skulle ligeledes bidrage til, at børnene fik succesoplevelser, som kunne skabe afsæt for drømme og lyst til læring.

Det er på den baggrund Lær for Livets konklusion, at Learning Camp var en succes. Campen fokuserede på tre fag; matematik, dansk og læsning. Børnene opnåede positive faglige resultater i disse fag, idet de som gruppe bevægede sig fra at ligge under landsgennemsnittet i alle tre fag til efter 14 dages undervisning at ligge over.

Disse store fremskridt for gruppen og for det enkelte barn er efter Lær for Livets opfattelse betinget af to forhold:

For det første var den daglige undervisning på Learning Camp målrettet den enkelte elev. Ved campens start besvarede alle børn diagnostiske fagprøver i dansk, matematik og læsning. Disse havde til hensigt at afdække børnenes faglige niveau samt evt. faglige huller. Derudover besvarede børnene en læsestilsundersøgelse, som identificerede børnenes primære læringskanaler.

På den baggrund blev undervisningen tilrettelagt efter børnenes individuelle interesser. Det er Lær for Livets klare opfattelse, at de positive faglige resultater på Learning Camp er en direkte konsekvens af den målrettede undervisning. De faglige succeser i undervisningen styrkede børnenes tro på egne evner og ansporede en nyfunden faglig stolthed, som bidrog i det små til at ændre deres eget selvbillede og ambitionsniveau.

For det andet formåede Learning Camp gennem daglig undervisning i sociale og personlige kompetencer [PS] at åbne op for børnenes lyst til læring ved at skabe et tillidsfuldt, trygt læringsmiljø. I dette miljø blev børnene gjort bevidste om vigtigheden af blandt andet sociale relationer og evnen til at overkomme indre konflikter og til at løse eksterne konflikter. Ikke mindst blev de udstyret med en række værktøjer til at styrke deres eget selvbillede som handlende individer i stand til at influere på egen læring.

Det er Lær for Livets vurdering, at undervisningen i PS bidrog til accelereret læring, og at de erkendelser børnene gjorde sig om egne kompetencer og styrker i dette fag, vil bidrage positivt til børnenes læringsperspektiver i skolen på sigt.

Learning Camp er startskuddet til børnenes faglige rejse, der skal klæde dem på til på sigt at gennemføre en ungdomsuddannelse. I det perspektiv er det Lær for Livets opfattelse, at campens funktionsformål er opfyldt til fulde.

Denne Learning Camp er en af tre camps, som alle tilmeldte børn deltager på i deres første år i Lær for Livet. Erfaringsgrundlaget fra denne første camp bruges til udviklingen af de to efterfølgende, som har til hensigt at forstærke og repetere de læringsstrategier og mønstre, som børnene fik på den første camp. Det er Lær for Livets ønske, at disse tre Learning Camps tilsammen øger børnenes lyst til læring og gør dem i stand til selv at optimere deres læringssituation i et fremadrettet perspektiv.

BILAG 1

OM LÆR FOR LIVET

Lær for Livet er et landsdækkende læringsprogram for anbragte børn. Programmet skal gennem en helhedsorienteret indsats fra 2013 til 2019 sikre omsorgsfuld læring til 1.000 anbragte børn i tæt samarbejde med de danske kommuner.

Det er Lær for Livets mission, at øget selvværd, faglige succeser og et stærkere tilhørsforhold til skolen skal skabe et fundament for, at børnene kan gennemføre en ungdomsuddannelse og på længere sigt skabe et godt liv for sig selv.

Lær for Livet hviler på tre centrale indsatser:

- 1) Learning Camp. Her får børnene et fagligt og personligt boost på hhv. en sommercamp, en efterårscamp og en kort forårscamp i løbet af det første år i Lær for Livet
- 2) Lær for Livet Mentor. Barnet tilknyttes en voksen med en videregående uddannelse, som skal hjælpe med lektier og andre skolerelaterede udfordringer gennem hele det seksårige forløb i Lær for Livet
- 3) Lær for Livet Viden. Viden er omdrejningspunktet i Lær for Livet. Derfor oprettes et dialog- og kompetencecenter, der skal være netværksskabende og fungere som platform for dialog, sparring og udveksling af viden mellem fagpersoner, som arbejder med anbragte børn.

Gennem disse tre ben skal Lær for Livet bidrage til, at anbragte børn på kort sigt får en oplevelse af faglig succes og bedre trivsel, så de bliver klædt på fagligt og personligt til at gennemføre en ungdomsuddannelse. På lang sigt skal Lær for Livet bidrage til, at børnene får en oplevelse af normal identitet, at de formår at bryde med den negative sociale arv, samt at de bliver i stand til at forsørge sig selv.

Signaturprojekt

Lær for Livet er Egmont Fondens signaturprojekt. Programmets udformning og struktur er baseret på en omfattende analyse af anbragte børns læring og voksenliv i Danmark foretaget af Rambøll for Egmont Fonden. Egmont Fonden har yderligere udarbejdet en grundig foranalyse med det formål at indsamle erfaringer og viden på området samt researche løsningsmodeller på området fra blandt andet SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd⁷.

Følgforskning

Lær for Livet er en ambitiøs, landsdækkende indsats, som ikke tidligere er set gennemført i Danmark. Programmet repræsenterer dermed et unikt grundlag for videnproduktion, som skal sikres gennem løbende dokumentation af resultater samt af følgforskning.

Formålet med følgforskningen er at undersøge, hvilke elementer af Lær for Livet, der har særlig positiv betydning for børnenes læringsprocesser. Derved skal følgforskningen bidrage til at udvikle et underbelyst område ved at undersøge, hvilke særlige pædagogiske metoder, rammer og principper, der er betydningsfulde i forhold til læring hos netop udsatte børn og unge.

ORGANISERING AF LÆR FOR LIVET

Lær For Livet er Egmont Fondens signaturprojekt. Egmont Fonden har afsat i alt 40 mio. kroner til programmet, der skal køre over seks år fra 2013-2019. Desuden vil der være kommunal medfinansiering.

Egmont Fonden er en erhvervsdrivende fond, der driver medievirksomhed og almennyttigt virke. I 2013 går cirka 72 mio. kr. af overskuddet i medievirksomheden til almennyttige formål. Siden 1920 er det blevet til ca. 2,6 mia. kr. i støtte målt i 2012-kroner. Egmont Fondens almennyttige vision er at skabe et godt liv for børn og unge ved at støtte deres aktive og engagerede deltagelse i samfundet – samt via Nordisk Film Fonden at støtte filmformål.

For børn og unge har fonden to indsatsområder: Omsorg og Læring. På omsorgsområdet er det initiativer, der styrker børn og unges egen evne til at håndtere livskriser. På læringsområdet er det initiativer, der kan stimulere børn og unges lyst til læring. Målet er at opnå effekt og synlighed af indsatsen.

Lær for Livet sekretariatet består af direktør Illa Westrup Stephensen, projektleder Maria Sander (på barsel), projektleder Stinne Hjorth-Andersen (barselsvikar), kommunikationskonsulent Nadia Vega Vasiljev og projektsekretær Karola Milthers.

Lær for Livets styregruppe består af tre personer;

- Henriette Christiansen, direktør i Støtte- og Bevillingsadministrationen i Egmont Fonden
- Lisbeth Zornig, direktør i Huset Zornig og tidligere formand for Børnerådet
- Jette Deltorp, direktør for Børn og Kultur i Greve Kommune og medlem af Børnerådet

LEARNING CAMP

Learning Camp er startskuddet på børnenes forløb i Lær for Livet. Campen skal lukke børnenes faglige huller gennem undervisning, som er målrettet det enkelte barns behov og bidrage til, at børnene får succesoplevelser, som kan være et afsæt for drømme og lyst til læring. Der er tale om et koncentreret internatforløb på 14 dage, hvor børnene testes i stavning, matematik og læsning både indledningsvist og afslutningsvist for at kunne måle udvikling og fremskridt. Børnene kommer desuden på to opfølgende camp-ophold.

LÆR FOR LIVET MENTOR

Alle børn i Lær for Livet får tilknyttet en mentor efter at have afsluttet Learning Camp. Mentoren er en frivillig voksen med en videregående uddannelse, der i kraft af sine kompetencer skal være en kontinuerlig faglig støtte for barnet i det daglige skolearbejde. Derudover skal mentor bidrage til at udvide barnets oplevelsesverden fx gennem aktiviteter af almendannende karakter som fx et museumsbesøg.

Mentor tilknyttes et enkelt barn, som han eller hun følger i minimum tre år. Den faglige støtte skal opretholde det faglige løft og den lyst til læring, som barnet fik på Learning Camp.

⁷ Egmont Fonden, "Anbragte børns læring", 2012

SAMARBEJDE MED KOMMUNER

Lær for Livet indgik i pilotåret 2013 samarbejde med 11 af landets 98 kommuner. Rammeaftalen for samarbejdet præciserer, at kommunerne visiterer børnene til Lær for Livet og dermed til Learning Camp. Ud af de 11 samarbejdskommuner visiterede ni af dem børn til programmet i 2013. I alt deltog 19 børn mellem 10 og 13 år. Learning Camp var i udgangspunktet normeret til 50 børn.

LÆR FOR LIVET VIDEN

Lær for Livets dialog- og kompetencecenter skal være netværksskabende og fungere som platform for dialog, sparring og udveksling af viden mellem fagpersoner, som arbejder med anbragte børn. Centret skal drive en digital videnportal, afholde workshops og dialogmøder, udgive rapporter og letlæselige nyhedsbreve og skabe netværk imellem fagpersoner. Således er det hensigten, at Lær for Livet på lang sigt skal bidrage til en udvikling af anbringelsesområdet gennem øget opmærksomhed og viden om anbragte børns læring og skolegang.

BILAG 2

BAGGRUND – OM ANBRAGTE BØRNS LÆRING

Ca. 1 pct. af en børneårgang er anbragt uden for hjemmet – et tal, der har været nogenlunde konstant de sidste 100 år⁸. Ved udgangen af 2012 var 12.025 børn og unge anbragt udenfor hjemmet⁹.

Børn og unge, som er anbragt uden for hjemmet i plejefamilier eller andre anbringelsessteder, er blandt de mest sårbare i vores samfund. De oplever typisk multiple livskriser såsom vold i nære relationer, psykisk sårbarhed og forældres misbrug. De kommer ofte fra ekstremt ressourcetsvage familier, hvor de har taget meget ansvar.

Generelt klarer anbragte børn sig væsentligt dårligere i uddannelsessystemet end deres jævnaldrende. Som voksne har de lavere uddannelsesniveauer og livsindkomst og mindre tilknytning til arbejdsmarkedet end resten af befolkningen¹⁰.

I forhold til unges uddannelsesforhold gør følgende fakta sig gældende¹¹:

- Gennemførelse af videregående uddannelse:
  - Tidligere anbragte: 13 pct.
  - Ikke-anbragte: 36 pct.

- Gennemførelse af ungdomsuddannelse:
  - Tidligere anbragte: 41 pct. (Gymnasial uddannelse: 15 pct.)
  - Ikke-anbragte: 79 pct. (Gymnasial uddannelse: 44 pct.)

- Gennemførelse af folkeskolen:
  - Tidligere anbragte: 89 pct.
  - Ikke-anbragte 97 pct.

Mangelfuld skolegang udgør den stærkeste risikofaktor for anbragte børn og unges udvikling, men skolepræstationer er en variabel risikofaktor, som kan påvirkes. En god skolegang og uddannelse er en potentiel beskyttelsesfaktor mod yderligere udsathed¹².

⁸ Bryderup, I. (2005) Børnelove og socialpædagogik gennem hundrede år Ankestyrelsens årsstatistik 2012

⁹ Ankestyrelsens årsstatistik 2012

¹⁰ Mortensen & Neerbæk 2008 s. 15-16 / Olsen et al. 2011 s. 11 / Rambøll for Egmont Fonden 2012

¹¹ Rambøll for Egmont Fonden 2012

¹² Mortensen & Neerbæk 2008 s. 15-16

Jeg troede, at sådan en
camp var lidt et fængsel.
Det var det slet ikke.

Det var et rigtig hyggeligt
sted, hvor folk hjælper og
støtter en rigtig meget

– Nicklas, Learning Kid 2013

De væsentligste årsager til, at anbragte børn og unge klarer sig dårligere i uddannelsessystemet end deres jævnaldrende er, at de:

- har store faglige huller som følge af mange miljø- og skoleskift
- mangler kontinuerlige relationer til højtuddannede voksne, der kan motivere og være en støtte i forhold til lektier, skolegang og uddannelse
- ekskluderes fra den almene undervisning og dens sociale fællesskab pga. mangelfulde faglige, sociale og personlige kompetencer

Ud over at skolegangen har stor betydning for anbragte børns fremtid, er skolen også afgørende for anbragte børns aktuelle trivsel og livskvalitet. Skolen kan bidrage til, at anbragte børn oplever ligeværdige relationer med kammerater, opbygger selvtillid og udvikler faglige og sociale kompetencer¹³.

LAVE FAGLIGE KRAV TIL ANBRAGTE BØRN

Langt størstedelen af de anbragte børn og unge befinder sig kognitivt inden for normalområdet, hvorfor deres lave skolepræstationer ikke kan begrundes i mangelfuld begavelse eller lignende. Nyere svensk forskning har påvist, at anbragte børn og unge præsterer under deres kognitive niveau. Dette forklares bl.a. med, at børnene og de unge selv, og især de voksne omkring dem, har lave forventninger og stiller lave krav til deres skolepræstationer og faglige udvikling. Også dansk forskning bekræfter, at krav og forventninger til anbragte børn og unges skolegang er lave¹⁴.

På anbringelsesområdet ses en tendens til i det hele taget at nedprioritere skolegang¹⁵. Samtidigt bliver den personlige og sociale udvikling oftest vægtet højere end den faglige udvikling ud fra en forestilling om, at anbragte børn og unge ikke er modtagelige for undervisning, før eventuelle psykosociale problemer er behandlet¹⁶. Konsekvensen af denne tendens er, at mange anbragte børn og unge står helt uden skoletilbud i lange perioder.

LÆR FOR LIVETS SYN PÅ BØRNENE

I arbejdet med anbragte børn ses en generel tendens til i højere grad at fokusere på fortiden og børnenes problemer frem for på deres ressourcer og kompetenceudvikling ift. de krav, samfundet stiller nu og fremadrettet.

Lær for Livets syn på børnene tager afsæt i et ressourceorienteret perspektiv, som kan bidrage positivt til anbragte børns inklusion fx i folkeskolen. Når børnenes ressourcer frem for deres problemer bliver kernen i deres undervisning og behandling, anerkendes og værdsættes deres erfaringer.

De får mulighed for at være deltagende og handlende personer, som lærer at tage ansvar og træffe beslutninger på egne vegne.

Det er denne anerkendende og styrkende tilgang, som i praksis skal klæde børnene på til at bryde den negative sociale arv, som mange af dem er født ind i.

Lær for Livets udgangspunkt er, at de anbragte børn rummer lige så stort fagligt potentiale som ikke anbragte børn. At de med den rette stimuli, de rette redskaber og via den rette metode, ville kunne sammenligne sig fagligt med ikke-anbragte børn, selvom deres udgangspunkt af mange årsager typisk ligger under gennemsnittet.

¹³ Perthou et al. 2008 s. 16

¹⁴ Tideman, E.; B. Vinnerljung, K. Hintze & A. Isaksson [2011] Improving foster children's school achievements – Promising results from a Swedish intensive study Vinnerljung, B. & A. Hjern [2011] Cognitive, educational and self-support outcomes of long-term foster care versus adoption – A Swedish national cohort study. Se fx Bryderup, I. & M. Trentel [2012] Tidligere anbragte unge og uddannelse og Egelund, Tine et al. [2009] Anbragte børn og unge – en forskningsoversigt

¹⁵ Bryderup et al. [2002] Specialundervisning på anbringelsessteder og i dagtilbud

¹⁶ Bryderup & Andsager [2006] Skolegang for anbragte børn og unge

BILAG 3

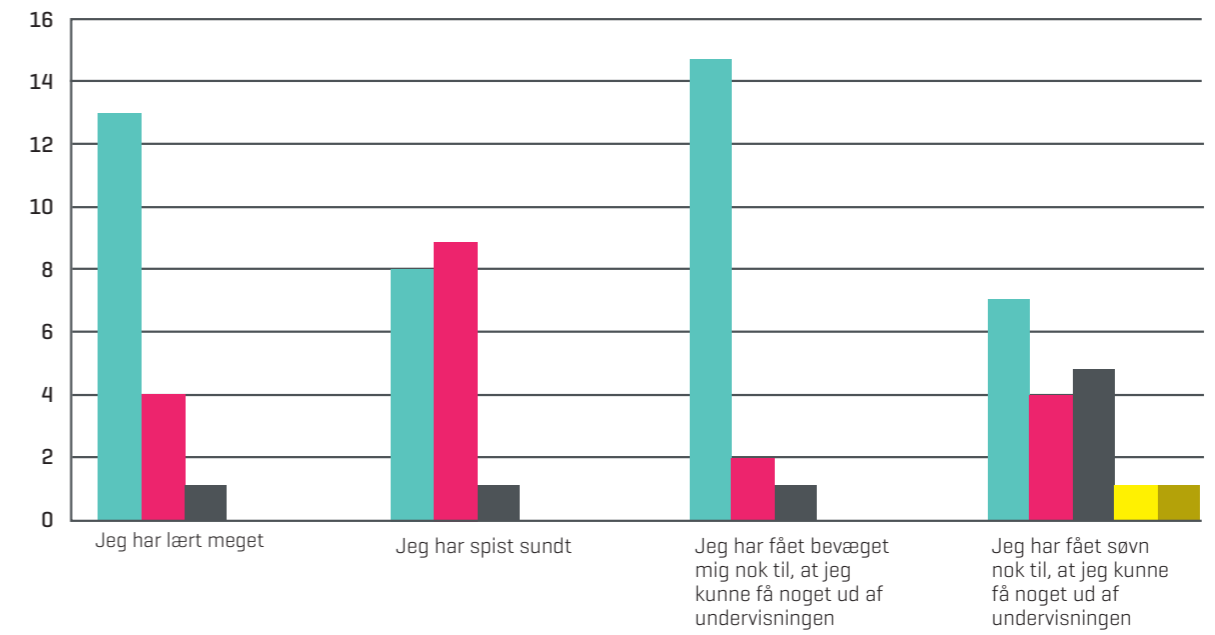
Børnenes egne oplevelser af Learning Camp er værdifulde for Lær for Livet. Derfor blev alle deltagende børn inviteret til at evaluere campen som helhed.

Evalueringen omfattede spørgsmål inden for følgende områder:

- Udvikling
- Valgfrihed og selvkontrol
- Styrker og svagheder
- Motivation
- Tryghed og engagement
- Kreativitet
- Kommunikation
- Sund konkurrence og demokrati
- Læsning, dansk og matematik
- Udbytte
- Campens længde

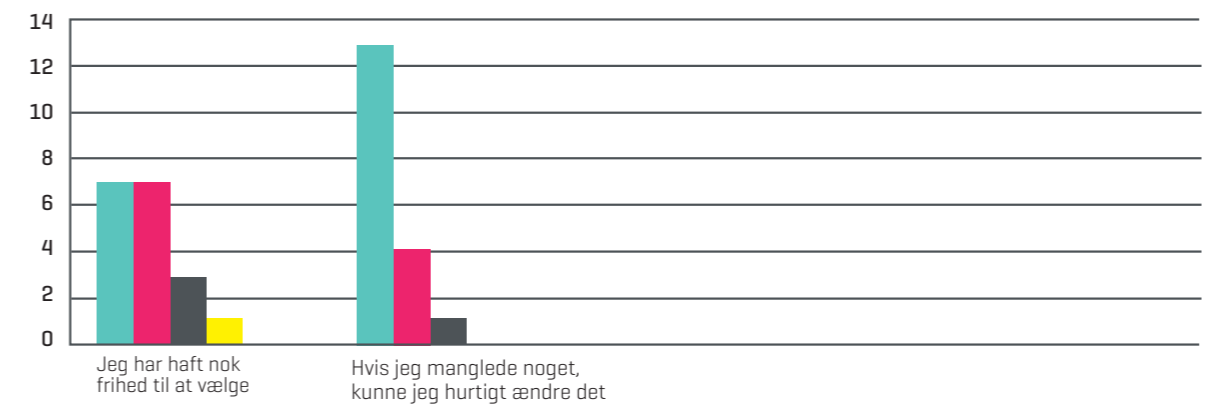
Følgende grafer viser børnenes besvarelser, som overvejende er meget positive.

UDVIKLING

Figur over udviklingen

VALGFRIHED OG SELVKONTROL

Figur over valgfrihed og selvkontrol

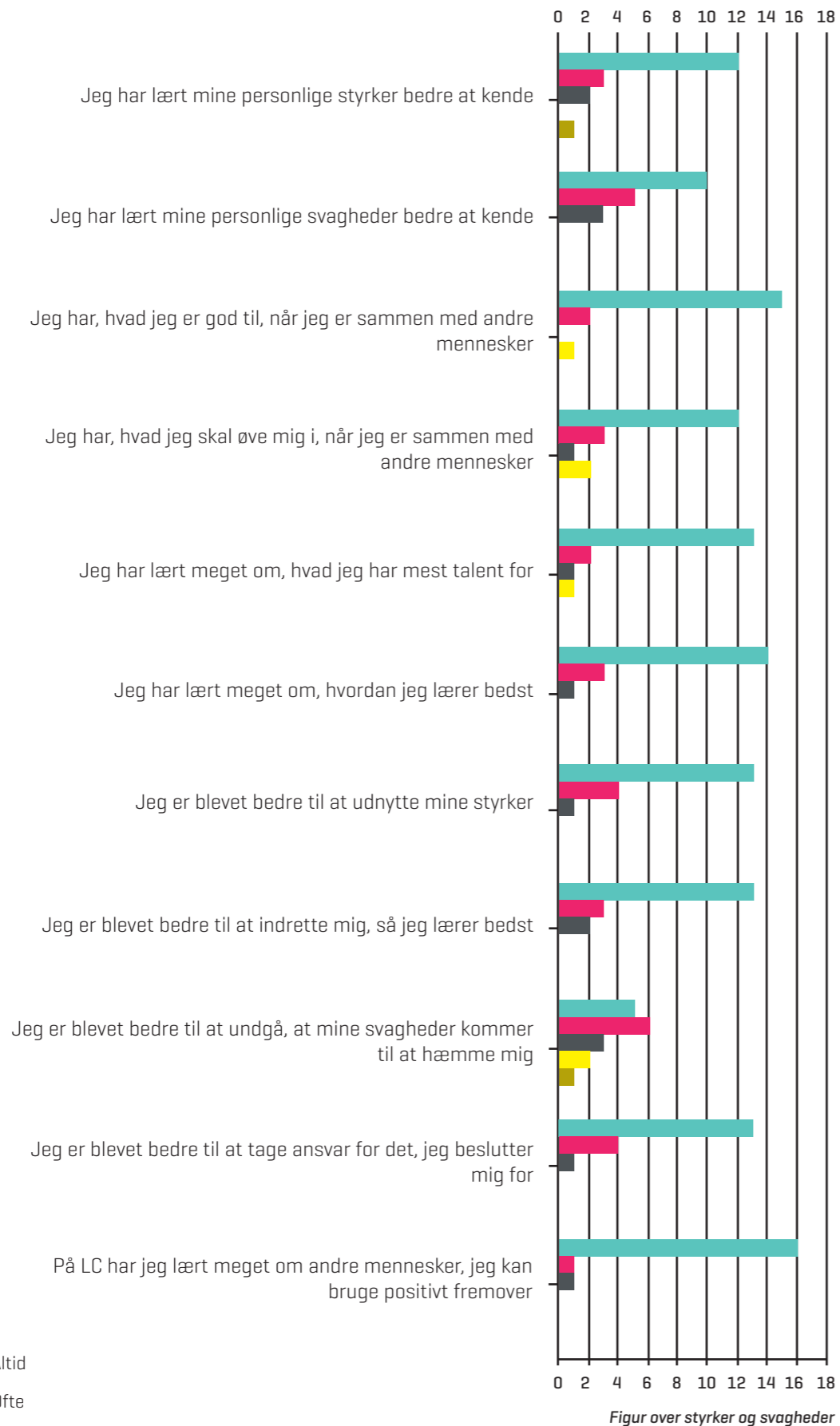
- Altid
- Ofte
- Sommetider
- Sjældent
- Aldrig

Jeg synes, at hvis man får sådan en chance, så skulle man sige ja

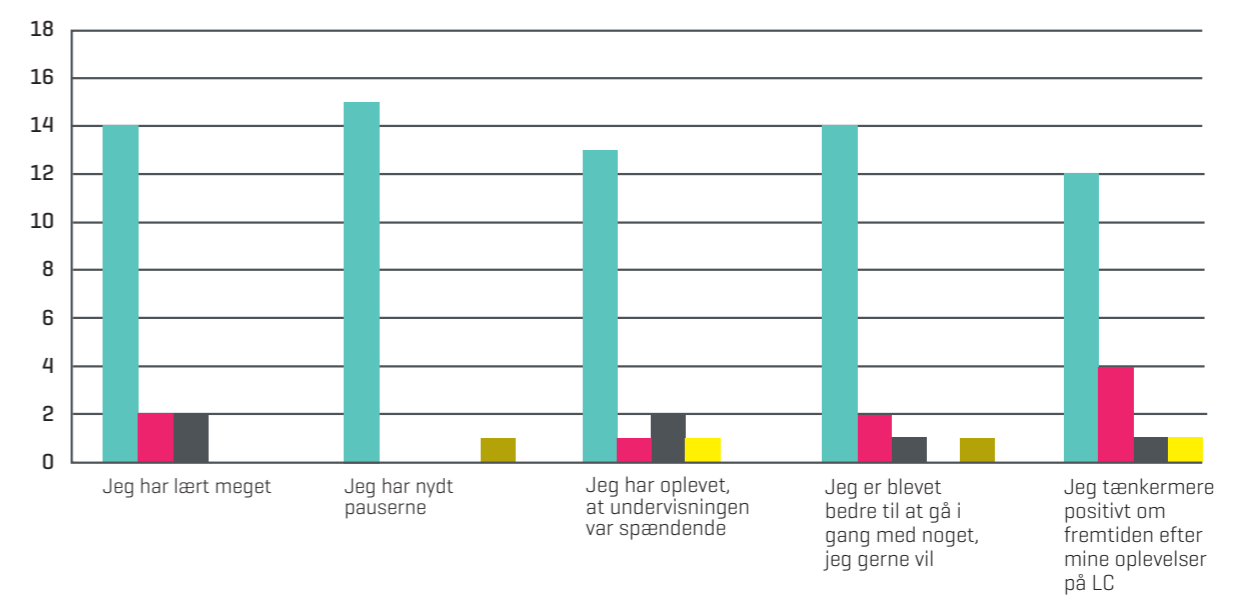
- Nicklas, om Learning Camp 2013

STYRKER OG SVAGHEDER

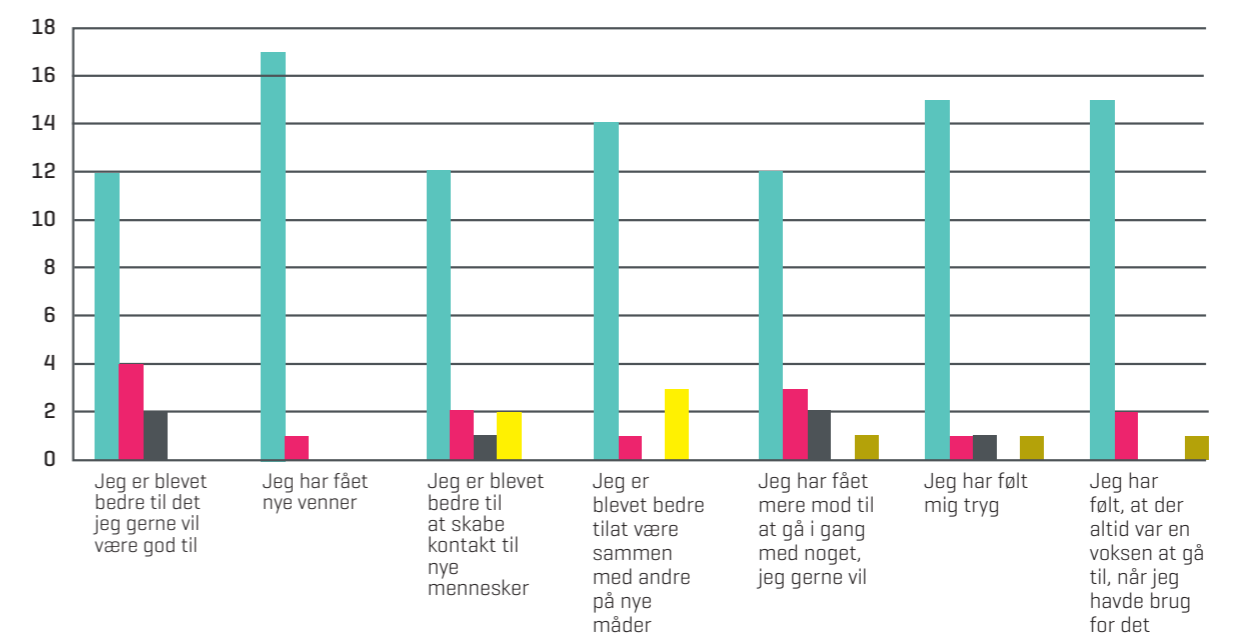
Figur over styrker og svagheder

MOTIVATION

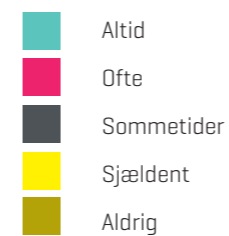

Figur over motivation

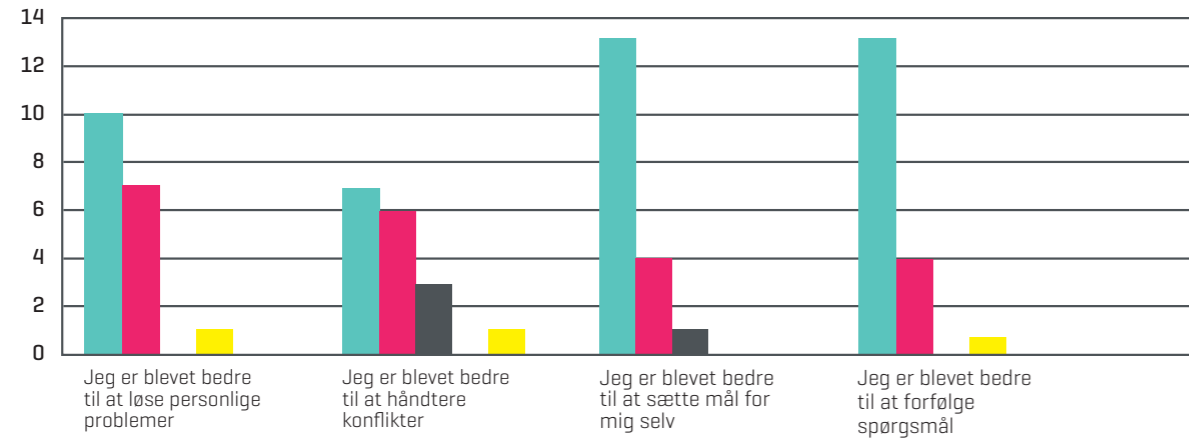
TRYGHED OG ENGAGEMENT

Figur over tryghed og engagement

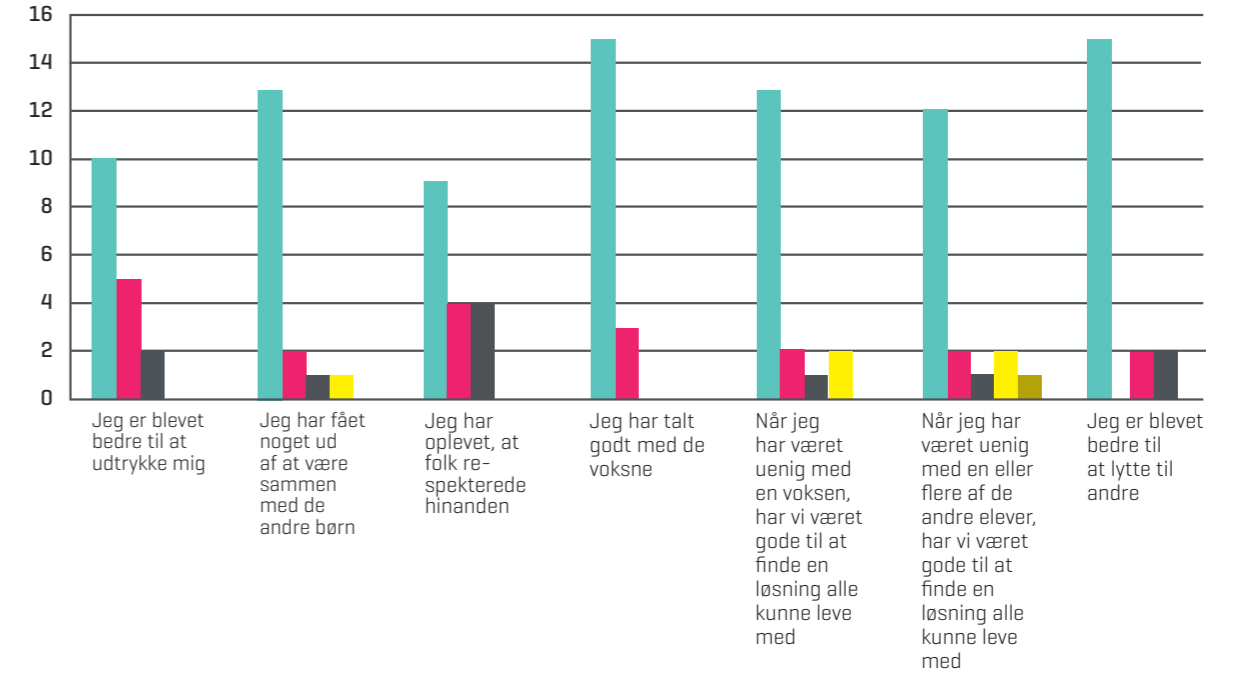

KREATIVITET

Figur over kreativitet

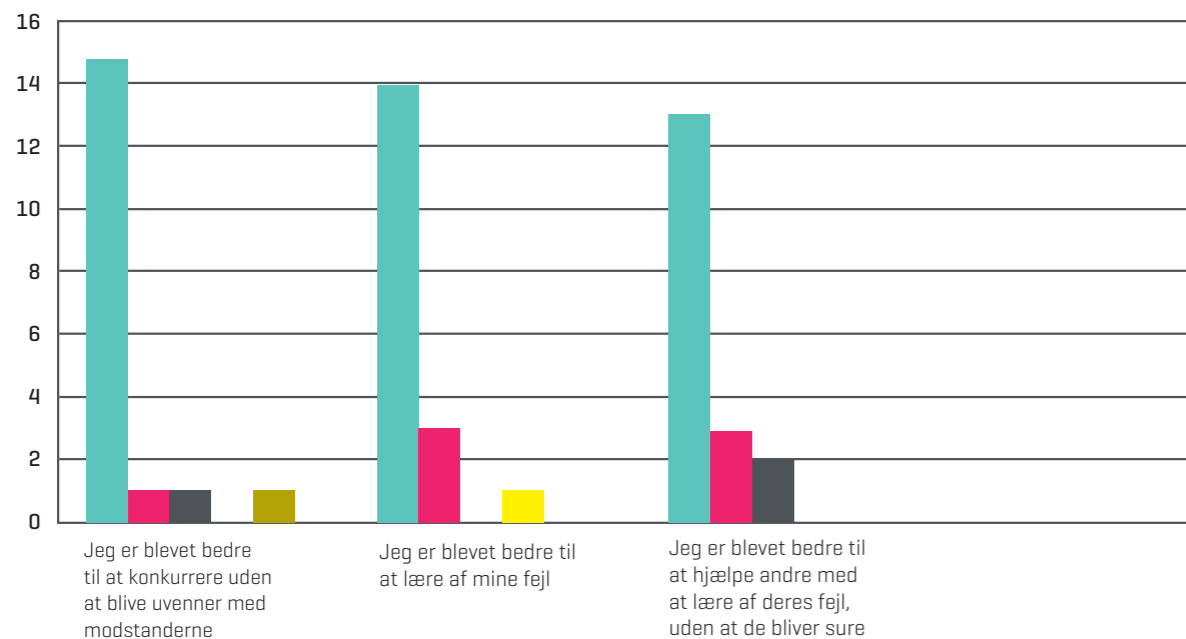
KOMMUNIKATION

Figur over kommunikation

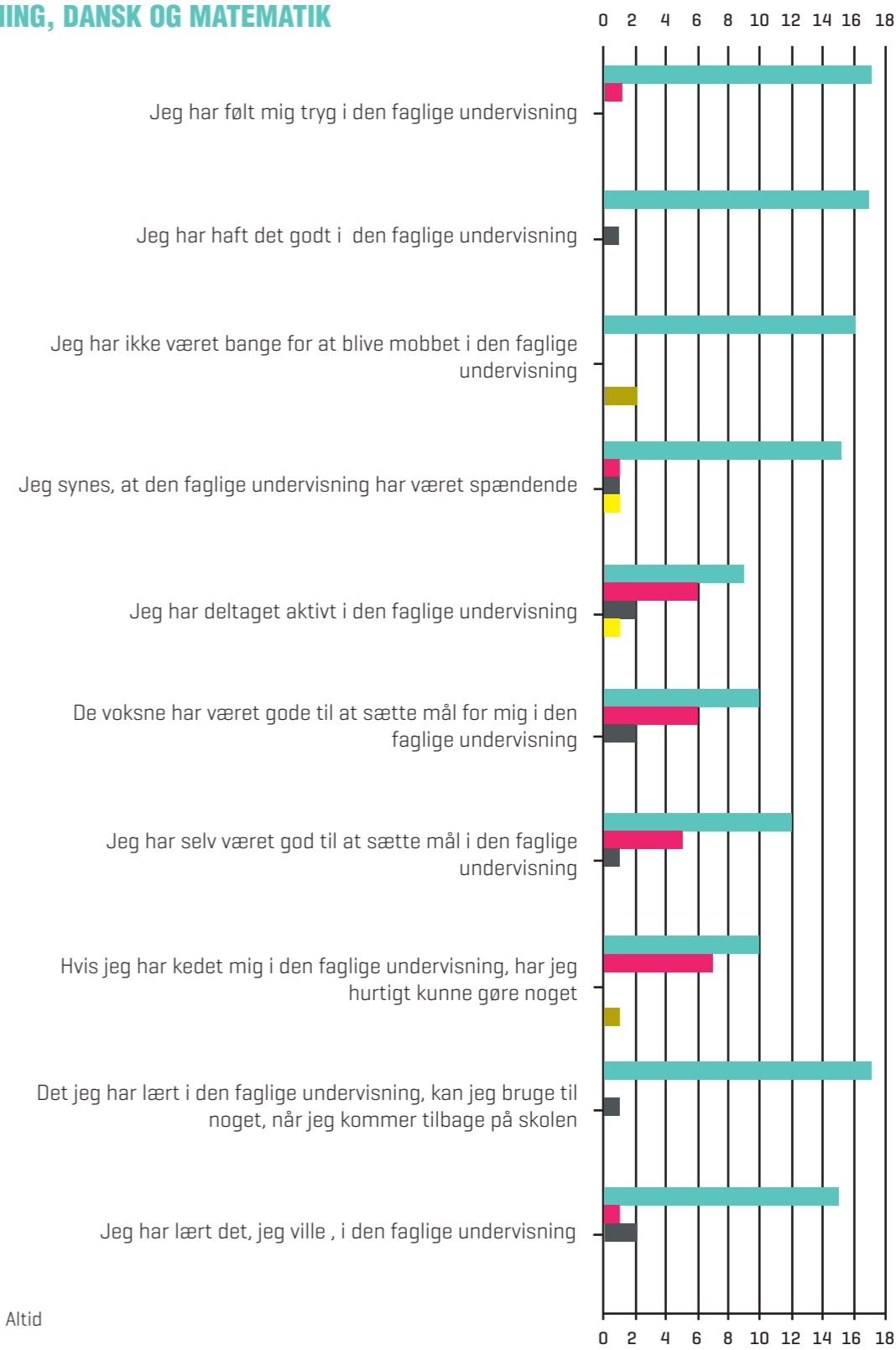
SUND KONKURRENCE OG DEMOKRATI

Figur over sund konkurrence og demokrati

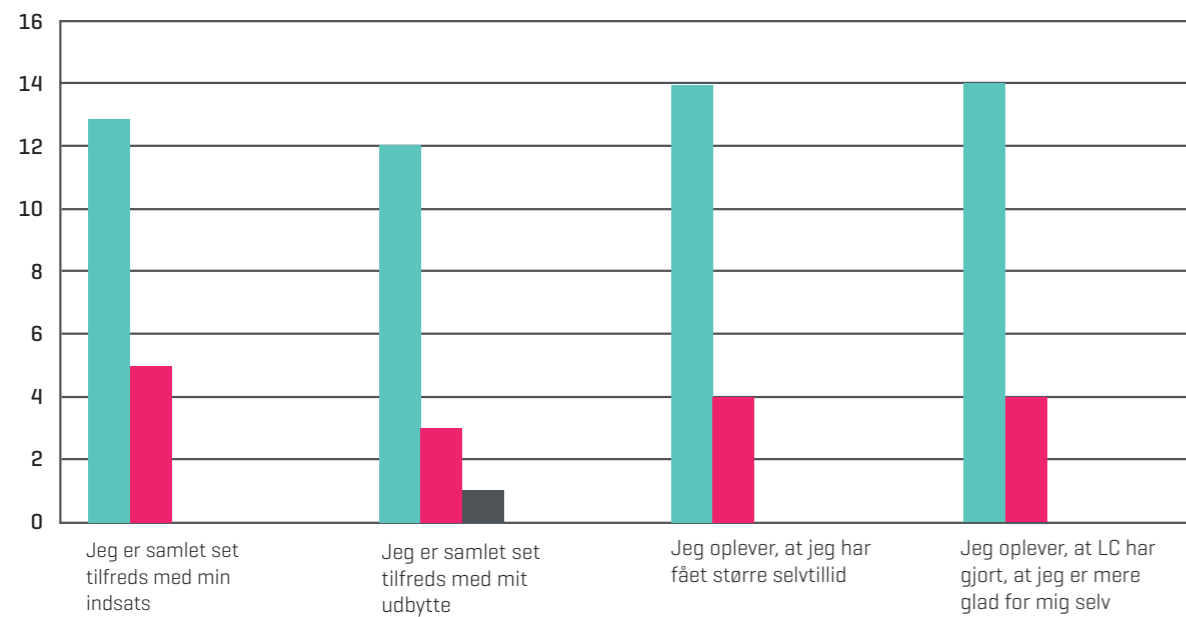
LÆSNING, DANSK OG MATEMATIK

Figur over læsning, dansk og matematik

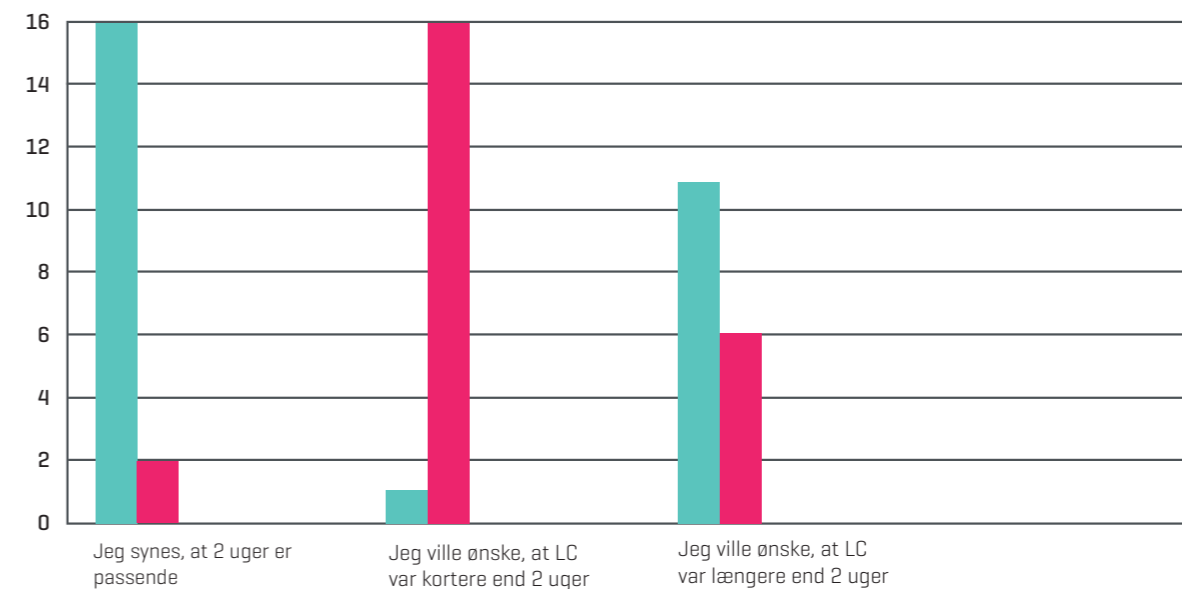

UDBYTTE

Figur over udbytte

CAMPENS LÆNGDE

Figur over campens længde

- Altid
- Ofte
- Sommetider
- Sjældent
- Aldrig

- Altid
- Ofte
- Sommetider
- Sjældent
- Aldrig

KONTAKT

Du er altid velkommen til at kontakte Lær for Livets sekretariat på tlf. 61 15 64 44 eller på mail kontakt@laerforlivet.dk.
Læs mere om Lær for Livet på www.laerforlivet.dk

ET INITIATIV FRA EGMONT FONDEN

Egmont Fonden er en erhvervsdrivende fond, der driver medievirksomhed og almennyttigt virke. Målet med det almennyttige arbejde er et godt liv for børn og unge. Lær for Livet er udviklet og iværksat af Egmont Fonden. www.egmontfonden.dk